

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. SPALIO 14 D. NUTARIMO NR. 1289 „DĖL ŽEMĖS SERVITUTŲ NUSTATYMO ADMINISTRACINIU AKTU TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1999 M. RUGSĖJO 29 D. NUTARIMO NR. 1073 „DĖL PAGRINDINĖS ŽEMĖS NAUDOJIMO PASKIRTIES IR BŪDO NUSTATYMO IR KEITIMO TVARKOS BEI SĄLYGŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. SPALIO 14 D. NUTARIMO NR. 1290 „DĖL KVALIFIKACIJOS PAŽYMĖJIMŲ ŽEMĖTVARKOS PLANAVIMO DOKUMENTAMS RENGTI IŠDAVIMO, GALIOJIMO SUSTABDYMO, GALIOJIMO SUSTABDYMO PANAIKINIMO IR GALIOJIMO PANAIKINIMO IR PROFESINIŲ ŽINIŲ PATIKRINIMO TESTO ORGANIZAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU VISI KARTU – PROJEKTAI)
(TAP NR. TAP-22-2062, TAP-22-2061, TAP-22-2060) (TAIS NR. 22-14655(2), 22-14653(2), 22-14652(2))**

2022-11-28 Nr. NV-3395

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Esminės pastabos

1. Atkreiptinas dėmesys, kad Projekto rengėjas teikime nurodo, kad nutarimų projektais įgyvendinamos 2022 m. lapkričio 17 d. priimto Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatos. Tačiau minėtas įstatymas yra nepasirašytas Lietuvos Respublikos Prezidento ir nepaskelbtas Teisės aktų registre, taigi negalioja, todėl negali būti priimami negaliojančio įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai.

Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 94 straipsnio 2 punktą, ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją Vyriausybė, leisdama teisės aktus, turi laikytis galiojančių įstatymų (2001 m. gruodžio 18 d., 2007 m. rugpjūčio 13 d., 2015 m. birželio 16 d. nutarimai), taigi ir tų, kuriuose nustatyta teisės aktų priėmimo tvarka. Ji turi laikytis įstatymų nustatytos Vyriausybės nutarimų parengimo, įvertinimo, derinimo, svarstymo, balsavimo dėl jų tvarkos (2007 m. rugpjūčio 13 d. nutarimas). Pažymėtina, kad Vyriausybės pareiga laikytis įstatymuose nustatytos teisės aktų priėmimo tvarkos ne tiktai gali, bet ir turi būti traktuojama kaip konstitucinė pareiga. Priimant teisės aktus negalima ignoruoti nė vieno įstatymuose nustatytos teisės

aktų priėmimo tvarkos etapo ar taisyklės; būtinybė teisės aktus priimti nuosekliai laikantis įstatymuose nustatytos teisės aktų priėmimo tvarkos kyla iš Konstitucijos.

Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra pažymėjęs, kad poįstatyminiu teisės aktu yra realizuojamos įstatymo normos, tačiau toks teisės aktas negali pakeisti paties įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis. Kitaip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė poįstatyminių aktų atžvilgiu. Vyriausybės nutarimas yra poįstatyminis teisės aktas. Jame negali būti teisės normų, konkuruojančių su įstatymo normomis ar nepagrįstomis įstatymu (2002 m. rugpjūčio 21 d. nutarimas).

2. Įvertinus Projektus pažymėtina, kad Projektų rengėjas vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento nuostatomis nepateikė Projektų derinimo pažymos, nors tokią privalėjo parengti ir pateikti, jeigu yra pastabų ir pasiūlymų, į kuriuo nebuvo atsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies. Projektų teikime pateiktas argumentas, jog „neatsižvelgta, nes jos nesusijusios su teikiamų nutarimų projektų pakeitimais“, yra nepagrįstas (neteisinis) ir nesudaro pagrindo nesilaikyti Vyriausybės darbo reglamento reikalavimų teikiamiems teisės aktų projektams Vyriausybei.

3. Projektų rengėjo argumentai, jog pakeisti Nacionalinės žemės tarnybos pavaldumo pavadinime nereikia atsižvelgiant į Vyriausybės 2022 m. spalio 5 d. nutarimą Nr. 998, yra teisiškai nepagrįstas teiginys, t. y. nurodytas Vyriausybės nutarimas nesuponuoja, kad neturi būti laikomasi teisėkūros principų, ypač kai yra keičiami nutarimai, kuriuose galima teisingai nurodyti institucijos pavadinimą. Be to, nurodyto nutarimo paskirtis kita, todėl Projektų teikime nurodyti argumentai negali būti pagrindas keičiant kitus teisės aktus atitinkamai nekeisti institucijos pavadinimo. Siekiant užtikrinti teisėkūros ekonomiškumo principą, siūlytina įtvirtinti atitinkamas nuostatas, nustatant jų įsigaliojimą nuo 2023 m. sausio 4 d.

Kitos tikslinamojo pobūdžio pastabos

4. Atsižvelgiant į įsigaliosiančio Įstatymo nuostatas, Lietuvos Respublikos nutarimo „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1073 „Dėl Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Nutarimo projektas) 2 punkte (keičiamo nutarimo 4.6 papunktyje) siūlytina atsisakyti žodžių „arba numatomi priskirti“, kaip perteklinių.

5. Nutarimo projekto 7 punkte (keičiamo nutarimo 12 punkte) siūloma nustatyti, kad „*Valstybinės žemės sklypo, reikalingo karinei infrastruktūrai, pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo (būdų) nustatymo ir keitimo tvarką ir terminus nustato Karinės infrastruktūros projektų rengimo taisyklės*“. Pažymėtina, kad ši nuostata dėl paskirties ir (ar) būdo (būdų) nustatymo ir keitimo tvarkos bei terminų – neišplaukia iš Įstatymo nuostatų, todėl siūlytina jos atsisakyti, tuo labiau, kad Įstatymo 37 straipsnio 10-1 dalyje nustatyta, kad „Karinės infrastruktūros projektai

rengiami žemės ūkio ministro ir krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka“, todėl papildomai tai reglamentuoti Nutarimo projekte nėra teisinio pagrindo (o išplėsti taisyklių taikymo apimties negalima – Įstatymas to nenumato).

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Eglė Izokaitytė